

УДК 342.9

А. А. Манжула

**ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО
ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВ**

Постановка проблеми. Науково-технічний прогрес як процес й одночасно результат розвитку науки та техніки служить сьогодні вирішальним чинником у процесі становлення та розвитку молодій демократичній соціальної та правової держави Україна. При цьому можливість реалізації наукового та інноваційного потенціалів країни прямо залежить від ефективності науково-технічної та інноваційної політики держави, яка повинна базуватися як на адекватному законодавстві, так і на належному фінансовому та матеріально-технічному забезпеченні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сторінках правової наукової літератури існує значна кількість робіт, присвячених окремим проблемам організації та управлінню науковою діяльністю, планування та фінансування наукових досліджень, впровадження наукових результатів тощо. Однак, на превеликий жаль, здебільшого основний масив цих праць написано за радянських часів на основі нормативно-правової бази, що того часу врегульовувала суспільні відносини наукового та науково-дослідного характеру. Окремі аспекти означеної проблеми досліджувалися й у працях таких вітчизняних та зарубіжних фахівців у галузі адміністративного права, як В.Б. Авер'янов, В.М. Бегма, В.П. Горбулін, М.З. Згуровський, М.Ю. Ільченко, В.І. Козлов, А.С. Колотік, О.Ф. Скакун, В.М. Платонов, Ю.А. Тихомиров та іншими науковцями. Проте залишається низка невирішених або дискусійних питань, зокрема частині характеристики проблем фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності науково-дослідних установ. Окреслені обставини обумовлюють актуальність цієї статті. Її метою є встановлення кола проблем фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності науково-дослідних установ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основні риси науково-дослідної системи України значною мірою сформулювалися в радянський період. Їхнім стрижнем можна вважати науково-технічний комп-

лекс, що включав чисельні науково-дослідні інститути, вищі навчальні заклади, конструкторські бюро, науково-технічні підрозділи підприємств, об'єднання винахідників та раціоналізаторів тощо [1, с. 126].

У нормативно-правових актах радянського періоду під терміном «наукові організації» розумілися всі види організацій, що ведуть дослідження або розробки, включаючи організації, що займаються майже виключно розробками (конструкторські бюро, проектно-конструкторські організації, тощо). Їх правовий статус регламентувався такими нормативними правовими актами, як Постанова ЦК КПРС і РМ СРСР від 24 вересня 1968 р. № 760 «Про заходи щодо підвищення ефективності роботи наукових організацій і прискорення використання в народному господарстві досягнень науки і техніки» та Загальне положення про науково-дослідні, конструкторські, проектно-конструкторські і технологічні організації [2, с. 11–14]. Були й інші фундаментальні нормативно-правові акти, що були покликані врегульовувати питання діяльності наукових та науково-дослідних організацій зазначеного періоду: «Про стан та заходи для поліпшення роботи галузевих науково-дослідних установ і посилення їх впливу на підвищення ефективності виробництва» від 20 січня 1986 р. № 13 [3], «Про створення в Київському політехнічному інституті проблемної науково-дослідної лабораторії по перетворенню інформації для електронних цифрових обчислювальних машин в автоматизованих системах проектування» від 31 липня 1970 р. № 394 [4], «Про об'єднання Київського науково-дослідного інституту епідеміології, мікробіології і паразитології імені Л.В. Громашевського та Київського науково-дослідного інституту інфекційних хвороб Міністерства охорони здоров'я УРСР» від 2 липня 1981 р. № 352 [5], «Про створення в м. Харкові науково-дослідного інституту терапії Міністерства охорони здоров'я УРСР» від 3 квітня 1986 р. № 119 [6], «Про стан і заходи щодо підвищення ефективності науково-дослідної роботи у вищих навчальних закладах у світлі вимог ХХVІІ з'їзду КПРС» від 12 червня 1986 р. № 218 [7]. Як бачимо, указані нормативно-правові акти носять різнопланових характер та відображають багатовекторність охоплюваного кола питань.

На законодавчому рівні зі здобуттям Україною незалежності розпочався якісно новий етап діяльності науково-дослідних установ. Цей період характеризувався дією таких нормативно-правових актів:

1) Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 13 грудня 1991 р. № 1977-ІІІ [8];

2) постанова Президії Верховної Ради України «Про приватизацію основних фондів галузевих науково-дослідних установ» від 15 грудня 1992 р. № 2841-ІІІ [9];

3) постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження положення про державну атестацію науково-дослідних (науково-технічних) установ» від 7 квітня 1998 р. № 469 [10];

4) постанова Кабінету Міністрів України «Про базове фінансування науково-дослідних установ з державного бюджету у 1998 році» від 29 червня 1998 р. № 1003 [11];

5) розпорядження Кабінету Міністрів України «Про фінансування у 1992 році додаткових науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт» від 9 листопада 1992 р. № 736-р [12];

6) розпорядження Кабінету Міністрів України «Про утворення Урядової комісії для проведення атестації галузевих науково-дослідних установ, конструкторсько-технологічних і проектних організацій» від 30 квітня 1993 р. № 269-р [13].

Звичайно, окреслений вище перелік не претендує на вичерпність, однак, на наше переконання, його аналіз цілком дозволяє виконати мету цього наукового дослідження з обраної тематики.

Таким чином, постає логічне питання про зміст терміну «науково-дослідна установа». Відповідь на нього дає чинне правове поле. Відповідно до положень Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» науковою установою визнається науково-дослідна або науково-технічна установа, яка є юридичною особою незалежно від форм власності, що створена в установленому законодавством порядку, для якої наукова або науково-технічна діяльність є основною та становить понад 70 відсотків загального річного обсягу виконаних робіт [8]. Пошук досліджуваного поняття на сторінках правової літератури дав можливість дійти висновку про відсутність терміну «науково-дослідна установа» на доктринальному рівні. Зазначене визначає один із можливих напрямів подальших наукових досліджень автора статті та дозволяє вирішити поряд з основною метою статті й додаткову – сформулювати авторське визначення поняття «науково-дослідна установа». Під такою пропонуємо розуміти *суспільно-територіальне утворення державної чи недержавної форми власності, що створене відповідно до чинного законодавства з метою проведення як на платній, так і на безоплатній основі наукових й науково-технічних досліджень, лабораторних діагностик, метою яких є отримання наукових результатів, технічних розробок (юридичних наслідків) задля розвитку всіх сфер господарювання*. При цьому уточнимо, що метою науково-дослідних робіт є науковий результат, який може мати як позитивний (підтвердження певних гіпотез, виявлення зв'язків), так і негативний характер (висновок про неможливість отримати певний результат, підтвердження принципового висновку про неможливість якогось явища тощо). Особливість таких правовідносин полягає в тому, що договір на виконання дослідних робіт можна вважати виконаним належним чином незалежно від того, буде результат позитивним або негативним [14, с. 56–60].

Указаній вище організаційно-правовій формі юридичної особи із чітко визначеним колом напрямів господарської діяльності (наукового та науково-технічного характеру, а як похідні – у науково-педагогічному й науково-організаційному спрямуваннях) притаманні основоположні та невід'ємні ознаки:

- чітка визначеність форми власності;
- регламентація діяльності на законодавчому рівні;

- здійснення такої діяльності як на платній, так і на безоплатній основі;
- досягнення кінцевої мети – отримання наукових результатів задля розвитку всіх сфер господарювання.

Як зазначає А.О. Пахомова, традиційно для пострадянських країн науково-дослідну роботу в Україні виконують наукові організації, що займаються дослідженнями та розробками. Вони зосереджені в чотирьох секторах науки, зокрема академічному, галузевому (відомчому), вузівському (науково-дослідні частини у вищих навчальних закладах) та виробничому (лабораторії та наукові підрозділи безпосередньо на виробництві) [15, с. 715]. Поряд із цією думкою доречним вважаємо зауважити й той факт, що в спільному Наказі Міністерства України в справах науки і технологій, Міністерства економіки України та Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку комплексної перевірки діяльності науково-дослідних установ, які повністю або частково фінансуються за рахунок державного бюджету» в частині 4 статті 1 визначено процедуру проведення перевірки наукової, науково-технічної діяльності науково-дослідних, конструкторських, проектно-конструкторських і технологічних установ та організацій, що повністю або частково фінансуються за рахунок державних коштів, а також контролю використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, які виділяються державою на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи: Національна академія наук, Українська академія аграрних наук, Академія медичних наук, Академія педагогічних наук, Академія правових наук та Академія мистецтв України здійснюють комплексні перевірки діяльності підвідомчих науково-дослідних установ один раз на два роки. Зазначене повністю кореспондується з наведеною вище думкою науковця в частині вузівського сектору науки (науково-дослідні частини у вищих навчальних закладах). Отже, доходимо висновку про класифікацію законодавцем наукових організацій, що займаються дослідженнями та розробками науки на сектори відповідно до напрямів діяльності конкретних науково-дослідних установ, що були окреслені вище.

Діяльність науково-дослідних установ не позбавлена проблемних аспектів. Виходячи з мети нашого наукового дослідження, вважаємо доцільним згадану категорію поділити на правові та організаційні проблеми фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності науково-дослідних установ. Однак для початку вважаємо за необхідне з'ясувати сутність та форми фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності науково-дослідних установ.

Так, відповідно до статті 34 Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» [8] бюджетне фінансування науково-технічних робіт, окрім базового, здійснюється шляхом програмно-цільового фінансування, як правило, на конкурсній основі: цільового фінансування науково-технічних програм й окремих розробок, спрямованих на реалізацію пріоритетних напрямів розвитку науки та техніки; забезпечення проведення найважливіших прикладних науково-технічних розробок, які виконуються за державним замовленням; фінансування проектів, що виконуються в межах

міжнародного науково-технічного співробітництва, розвитку матеріально-технічної бази наукової та науково-технічної діяльності. Зазначені положення дають правове підґрунтя стверджувати факт нерозривності та взаємозв'язаності фінансового та матеріально-технічного забезпечення. Саме тому досліджувані проблеми доцільно розглядати у взаємозв'язку. Крім того, законодавець встановив мінімум фінансування: держава забезпечує бюджетне фінансування наукової та науково-технічної діяльності (крім видатків на оборону) у розмірі не менше 1,7 відсотка валового внутрішнього продукту України.

Із цього приводу А.О. Монаєнко зазначає, що шляхом програмно-цільового фінансування може здійснюватися фінансування не лише з державного бюджету. Шляхом програмно-цільового фінансування здійснюються видатки на гранти Державного фонду фундаментальних досліджень (відомчого бюджетного фонду); міждержавні, національні, державні, галузеві, регіональні науково-технічні програми (джерелами їх фінансування можуть виступати кошти централізованих позабюджетних фондів, місцевих бюджетів як окремо, так і в сукупності з іншими джерелами); державні замовлення (джерелом є державний бюджет, місцеві бюджети, централізовані позабюджетні фонди). На переконання групи науковців, зокрема А.А. Блохіна, А.Л. Головльова та А.Г. Фонотова, основний напрям розвитку зазначеного методу фінансування науково-дослідних установ – перехід від розподілу коштів за статтями (об'єктами) витрат до цільового принципу, конкретні форми якого можуть бути різними [16, с. 152]. Тому важливим елементом механізму фінансування науково-дослідних установ є форма фінансування. Правове регулювання знає такі форми програмно-цільового фінансування:

- імперативна форма прямого бюджетно-кошторисного фінансування колективу виконавців проекту через рахунки провідної організації або організації, у складі якої працюють виконавці проектів;

- договірна (контрактна) форма фінансування, яка отримала поширення передусім із втіленням контрактних відносин у сфері наукової діяльності. Існують два види такої форми: укладення контрактів (договорів) на створення науково-технічної продукції; укладення контрактів (договорів) між Міністерством освіти та науки України й технічним замовником робіт, який у цьому разі укладає договори з виконавцями науково-дослідних установ і несе відповідальність за якість виконаних робіт [17, с. 25].

Як зазначалося нами вище, проблеми фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності науково-дослідних установ слід розглядати в правовій та організаційній площинах. Відтак остання є похідною від першої.

Як слушно зазначає А.О. Монаєнко, тривалий період часу на практиці застосовувалося фінансування дослідних інститутів, а не наукових проблем. Така система мала значні переваги, оскільки інститути завчасно забезпечувалися коштами, що вносило в їх роботу необхідну стабільність. Проте зазначений метод фінансування не забезпечував доцільності обра-

ної інститутом тематики, оскільки її розроблення зумовлювалося власними точками зору та можливостями, що не завжди відповідало потребам суспільства, не було достатньою мірою узгоджено з потребами народного господарства. На сучасному етапі необхідно сформувати новий принцип розподілу коштів, призначених для наукової роботи: потрібно фінансувати дослідний колектив, що здійснює науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, а не інститути [17, с. 24]. Цілком поділяємо визначену позицію А.О. Монаєнка, оскільки, на наш погляд, саме колектив науково-дослідної установи є рушійною силою роботи та основою наукових здобутків.

Наступною організаційною проблемою фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності науково-дослідних установ стала командно-адміністративна система господарювання, що дісталася в спадок від колишнього СРСР та передбачала планування заходів науково-технічної діяльності як наукових установ, так і виробничих об'єктів. Це була система примусової науково-технічної політики, що недостатньо враховувала потреби виробництва – сфери споживання нововведень. Тому в рамках цієї системи господарювання почалося використання такої прогресивної форми планування, як програми [18, с. 1136]. Загальновідомим є факт, що планування в будь-якій сфері господарювання передбачає першочергові заходи – визначення пріоритетних напрямів. Б.С. Стогній звертає увагу на те, що деякі пріоритети настільки очевидні й обов'язкові, що про них у розвинутих країнах взагалі не йдеться. Їх просто реалізують [19, с. 58].

Таким чином, доцільно відмітити ще одну проблему організаційного характеру фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності науково-дослідних установ. Вона полягає в розпорошеності коштів, необхідних для реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки та техніки, а також у здійсненні запланованих завдань, які здебільшого не виконувалися. Наприклад, Постановою Верховної Ради України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» [20] від 16 жовтня 1992 р. № 2705-XII затверджено низку пріоритетних напрямів: охорона навколишнього середовища; охорона здоров'я людини; виробництво, переробка та збереження сільськогосподарської продукції; екологічно чиста енергетика та ресурсозберігаючі технології; наукові проблеми розбудови державності України; нові речовини та матеріали; перспективні інформаційні технології, прилади комплексної автоматизації, системи зв'язку.

А.О. Монаєнко дійшов висновку, що за рахунок бюджетних коштів переважно фінансуються фундаментальні дослідження та розробки, у тому числі в інтересах оборони України, роботи, що виконуються за окремими завданнями та програмами в рамках пріоритетних напрямів розвитку науки та техніки, прикладні науково-технічні розробки. Тому до завдань, фінансування яких може здійснюватися за рахунок асигнувань із бюджету, належать такі: експериментальні та теоретичні роботи, спрямовані на пошук нових знань; пошук та обґрунтування галузей практичного використання цих знань з аналізом альтернативних варіантів; проектування,

конструювання та виготовлення дослідних зразків обладнання, тестування запрограмованих технологій, конструкторських рішень тощо; роботи над технічним дизайном продуктів нових технологій або суттєве вдосконалення існуючих зразків [17, с. 25]. При цьому, щоб розпочати науково-дослідну діяльність, установам досліджуваної сфери доводиться насамперед здійснювати заходи, які пов'язані зі створенням, реєстрацією та відкриттям рахунку такої установи. Як і в державній, так і в недержавній формі власності науково-дослідним установам доводиться нести витрати, які, на жаль, не компенсуються державою. Вважаємо, що в окресленій ситуації доречно було б реалізувати положення статті 33 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [8]: держава застосовує фінансово-кредитні та податкові важелі для створення економічно сприятливих умов для ефективного здійснення наукової та науково-технічної діяльності відповідно до законодавства України. Доречним є, на нашу думку, і деталізація положень указаної статті закону шляхом визначення конкретних фінансово-кредитних та податкових важелів.

Висновки. Підбиваючи підсумок проведеного дослідження, акцентуємо увагу на тому, що під науково-дослідною установою пропонуємо розуміти суспільно-територіальне утворення державної чи недержавної форми власності, що створене відповідно до чинного законодавства з метою проведення як на платній, так і на безоплатній основі наукових й науково-технічних досліджень, лабораторних діагностик, метою яких є отримання наукових результатів, технічних розробок (юридичних наслідків) задля розвитку всіх сфер господарювання. Комплекс проблем фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності науково-дослідних установ слід розглядати у двох площинах: правовій та організаційній. При цьому отримано висновок про нерозривність та взаємопов'язаність фінансового та матеріально-технічного забезпечення.

Література

1. Стратегія і тактика науково технологічної політики: зарубіжний досвід, проблеми та перспективи України / [М.З. Згуровський, В.М. Бегма, М.К. Ільченко та ін.] ; за ред. В.П. Горбуліна. – К. : НТУУ «КПІ», 2006. – 220 с.
2. О мероприятиях по повышению эффективности работы научных организаций и ускорению использования в народном хозяйстве достижений науки и техники : Постановление ЦК КПСС и Совета Министров СССР от 24 сентября 1968 г. // СП СССР. – 1968. – № 18. – Ст. 122.
3. Про стан та заходи для поліпшення роботи галузевих науково-дослідних установ і посилення їх впливу на підвищення ефективності виробництва : Постанова Ради Міністрів УРСР від 20 січня 1986 р. № 13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/13-86-п>.
4. Про створення в Київському політехнічному інституті проблемної науково-дослідної лабораторії по перетворенню інформації для електронних цифрових обчислювальних машин в авто-

- матеріальних системах проектування : Постанова від 31 липня 1970 р. № 394 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/394-70-p>.
5. Про об'єднання Київського науково-дослідного інституту епідеміології, мікробіології і паразитології імені Л.В. Громашевського та Київського науково-дослідного інституту інфекційних хвороб Міністерства охорони здоров'я УРСР : Постанова Ради Міністрів УРСР від 2 липня 1981 р. № 352 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/352-81-p>.
 6. Про створення в м. Харкові науково-дослідного інституту терапії Міністерства охорони здоров'я УРСР : Постанова Міністерства охорони здоров'я УРСР від 3 квітня 1986 р. № 119 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/119-86-p>.
 7. Про стан і заходи щодо підвищення ефективності науково-дослідної роботи у вищих навчальних закладах у світлі вимог XXVII з'їзду КПРС : Постанова Ради Міністрів УРСР від 12 червня 1986 р. № 218 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/218-86-p>.
 8. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 13 грудня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 2–3. – Ст. 20.
 9. Про приватизацію основних фондів галузевих науково-дослідних установ : Постанова Президії Верховної Ради України від 15 грудня 1992 р. № 2841-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2841-12>.
 10. Про затвердження положення про державну атестацію науково-дослідних (науково-технічних) установ : Постанова Кабінету міністрів України від 7 квітня 1998 р. № 469 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/469-98-p>.
 11. Про базове фінансування науково-дослідних установ з державного бюджету у 1998 році : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 червня 1998 р. № 1003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1003-98-p>.
 12. Про фінансування у 1992 році додаткових науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 листопада 1992 р. № 736-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/736-92-p>.
 13. Про утворення Урядової комісії для проведення атестації галузевих науково-дослідних установ, конструкторсько-технологічних і проектних організацій : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 квітня 1993 р. № 269-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/269-93-p>.
 14. Азимов Ч.Н. Договорные отношения и научно-технический прогресс / Ч.Н. Азимов // Правоведение. – 1980. – № 2. – С. 56–60.
 15. Пахомова А.О. Адміністративно-правові аспекти науково-дослідної системи АПК / А.О. Пахомова // Форум права. – 2011. – № 2. – С. 715–721. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2011_2_115.pdf.
 16. Фонотов А.Г. Научно-техническая политика: проблемы формирования и реализации / [А.Г. Фонотов, А.А. Блохин, А.Л. Головлев и др.]; науч. ред. А.Г. Фонотов. – М. : Наука, 1990. – 188 с.
 17. Монаенко А.О. Правове регулювання фінансування видатків на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи / А.О. Монаенко // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 1. – С. 24–27.
 18. Адамович О.С. Научная жизнь / О.С. Адамович, И.И. Соболев // Экономика и математические методы. – 1990. – Т. 26. – Вып. 6. – С. 1136–1138.
 19. Стогній Б.С. Доповідь / Б.С. Стогній // Вісник НАН України. – 1996. – № 7–8. – С. 56–60.
 20. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки : Закон України від 11 липня 2001 р. № 2623-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 48. – Ст. 253.

А н о т а ц і я

Манжула А. А. Проблеми фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності науково-дослідних установ. – Стаття.

У статті з метою окреслення кола проблем фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності науково-дослідних установ визначено перелік нормативно-правових актів, що врегульовували діяльність досліджуваних установ як за часів СРСР, так і за часів незалежної України. З урахуванням положень чинних правових джерел надано авторське визначення поняття «науково-дослідна установа». Зроблено висновок про взаємопов'язаність проблем фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності науково-дослідних установ. Запропоновано досліджувати проблематику розглядати у двох площинах: правовій та організаційній.

Ключові слова: науково-дослідна установа, фінансове забезпечення, матеріально-технічне забезпечення, проблеми діяльності.

А н н о т а ц и я

Манжула А. А. Проблемы финансового и материально-технического обеспечения деятельности научно-исследовательских учреждений. – Статья.

В статье с целью определения круга проблем финансового и материально-технического обеспечения деятельности научно-исследовательских учреждений определен перечень нормативно-правовых актов, регулирующих деятельность исследуемых учреждений как во времена СССР, так и в независимой Украине. С учетом действующих правовых источников предоставлено авторское определение понятия «научно-исследовательское учреждение». Сделан вывод о взаимосвязи проблем финансового и материально-технического обеспечения деятельности научно-исследовательских учреждений. Предложено исследуемую проблематику рассматривать в двух плоскостях: правовой и организационной.

Ключевые слова: научно-исследовательское учреждение, финансовое обеспечение, материально-техническое обеспечение, проблемы деятельности.

S u m m a r y

Manzhula A. A. Problems of financial and logistical support of scientific research institutions. – Article.

In this paper in order to define the scope of financial and logistical support activities of research institutions a list of legal acts regulating the activities of the studied institutions as in Soviet times, and in the independent Ukraine. Taking into account the existing legal sources provided the author's definition of the concept of "scientific and research institutions". It was concluded that the relationship problems of the financial and logistical support of the research institutions. Asked to consider the problems studied in two dimensions: legal and institutional.

Key words: research institution, financial support, logistical support, problems of activity.